

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการใช้พืชกระท่อมได้เปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิม จากเคี้ยวใบกระท่อมมาสู่การแปรรูปเป็นสารเสพติดชนิดใหม่ เรียกว่า 4 x 100 โดยการนำน้ำต้มใบกระท่อมไปผสมกับสารตัวอื่น เช่น ยาแก้ไอ เครื่องดื่มน้ำโค้ก ยาแก้ปวดประสาท ประเภท อัลปราโซแลม เป็นต้น ซึ่งผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเยาวชนที่รวมกลุ่มกันใช้เพื่อความสนุกสนาน ยาเสพติดชนิดนี้มีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้นเนื่องจากการผลิตที่ไม่ยุ่งยากราคาไม่แพง หาซื้อง่าย จากคดีน้ำต้มใบกระท่อม หรือ 4 x 100 นับตั้งแต่ปี 2551 มีการจับกุมอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอดถึงปี 2553 มีการจับกุมสูงสุด จำนวน 3,662 คดี เพิ่มขึ้นประมาณ 2.9 เท่า มีผู้ต้องหา 7,129 คน ปี 2554 - 2556 การจับกุมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่เดิมเกือบทั้งหมดอยู่ในพื้นที่ภาคใต้ หลังจากนั้นได้แพร่ระบาดไปยังพื้นที่ ภาคกลางและภาคอีสาน และ พบการจับกุมกระจายไปยังพื้นที่ภาคอื่น ๆ ทั่วประเทศตั้งแต่ปี 2552 ผู้ต้องหาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เกือบทั้งหมดเป็นผู้ต้องหารายใหม่ อายุอยู่ในช่วง 15 - 29 ปี โดยกลุ่มที่มีอายุ 15 - 29 ปี มีแนวโน้มลดลง ข้อหาที่ถูกจับกุมส่วนใหญ่เป็นข้อหาการมีไว้ในครอบครองมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 63.5 ขณะที่ข้อหาการผลิตเปรียบเทียบกับพืชกระท่อมพบว่ามีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 30.5 พืชกระท่อมมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 12.1

ด้านการบำบัดรักษาเฉพาะผู้เข้ารับการบำบัด 4 x 100 พบว่า ในปี 2555 มีการนำแผนปฏิบัติการล้างแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดได้มีการชักชวนให้ผู้เสพเข้ามาบำบัดรักษาทำให้ยอดผู้เข้ารับการบำบัด 4 x 100 สูงถึง 1,360 คน เพิ่มจากปี 2551 ถึง 8.5 เท่า ขณะที่ปี 2556 (มกราคม - กรกฎาคม) มีผู้เข้ารับการบำบัด 834 คน เกินกว่าร้อยละ 95 มาจากพื้นที่ภาคใต้ จำนวนผู้เข้าบำบัดรักษา 4 x 100 ส่วนใหญ่เป็นรายใหม่ใหม่ ร้อยละ 79.6 - 90.5 ในจำนวนนี้เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีอายุ 15 - 19 ปี รองลงมาอายุ 20 - 24 และ 25 - 29 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และกลุ่มว่างงาน กลุ่มอาชีพ ที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ได้แก่ เกษตรกร และนักเรียน/นักศึกษา ทั้ง 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มหลักที่ใช้ทั้งพืชกระท่อมและ 4 x 100 การประเมินลักษณะการใช้ของผู้เข้ารับการบำบัดรักษาพบว่าเป็นกลุ่มผู้เสพและกลุ่มผู้ติดในสัดส่วนที่สูงมากกว่าร้อยละ 90 ในปี 2556 กลุ่มผู้เสพมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 60.0 ขณะที่กลุ่มผู้ติดลดลงเหลือร้อยละ 31.0 กลุ่มผู้ติดรุนแรงมีสัดส่วนอยู่ที่ ร้อยละ 8

สถานการณ์ยาเสพติดในจังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น เนื่องจากจังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวสวยงามติดอันดับโลก เป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ที่สำคัญทางภาคใต้ มีเส้นทางคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดหลายเส้นทาง ซึ่งในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยว และประชากรแฝงเข้ามาประกอบอาชีพไม่ว่าจะเป็นก่อสร้าง เกษตรกรรม สถานบันเทิง การลักลอบ ลำเลียงนำยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ตามตะเข็บรอยต่อแนวพรมแดนระหว่างจังหวัด อำเภอ และเส้นทาง ทางทะเล และยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นจุดอ่อน เช่นจุดอ่อนทางด้านผู้ปกครอง ที่มักส่งบุตรหลานเข้ามา พักในบ้านเช่า หอพัก ฯลฯ เพื่อศึกษาต่อ โดยเด็กที่มีปัจจัยเสี่ยง ความอ่อนแอของครอบครัว การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและพฤติกรรมทางลบของเยาวชน ขาดการควบคุมทำให้เกิดแหล่งมั่วสุม อีกทั้งมีสถานบันเทิง ที่เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการก้าวไปสู่ปัญหา ยาเสพติด มากขึ้น (สำนักงานปราบปรามยาเสพติด ภาค 8, 2556)

จังหวัดกระบี่ พบการผลิตกระท่อม และยาเสพติด 4 x 100 ในทุกพื้นที่ของจังหวัดกระบี่ มีการแปรรูปพืชกระท่อมเป็นน้ำต้มใบกระท่อมนำไปผสมกับส่วนผสม 4 x 100 นิยมใช้ในกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษา พื้นที่แพร่ระบาดของจังหวัดกระบี่ มี 344 หมู่บ้าน และปรากฏพื้นที่แพร่ระบาด 3 - 5 ปี จำนวน 194 หมู่บ้าน จากสถิติการเข้ารับการบำบัดของจังหวัดกระบี่ ปีงบประมาณ 2554 - 2555 มีผู้เข้ารับการบำบัดรายเก่าและรายใหม่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2556 มีการนำผู้เสพ เข้ารับการบำบัดเพิ่มขึ้น จำนวน 826 คน ผู้เข้ารับการบำบัดจำแนกตามระบบบำบัดรักษา ในช่วงเดือน ตุลาคม 2554 - กันยายน 2556 ร้อยละ 88 เป็นผู้เสพ ร้อยละ 12 เป็นผู้ติด จำแนกตามชนิดยาเสพติด ผู้เข้ารับการบำบัดน้ำกระท่อม มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกัญชา ยาบ้า ตามลำดับ ผู้เข้ารับการบำบัด จำแนกตามอาชีพ นักเรียน มากที่สุด รองลงมารับจ้าง และเกษตรกร ตามลำดับ เมื่อพิจารณาอายุผู้ใช้ ยาเสพติด พบว่า อายุ 12 - 17 ปี ยังคงเป็นกลุ่มใหญ่ที่เข้ามาบำบัดรักษา รองลงมาคืออายุ 18 - 24 ปี และอายุ 25 - 29 ปี 107 คน ตามลำดับ (ส่วนกลุ่มเด็กและเยาวชน พบว่า เพิ่มขึ้นจากปี 2555 เป็น 303 คน) โดยพบแนวโน้มว่า อายุเฉลี่ยโดยทั่วไปน้อยลงกว่ารายเก่าด้วย ผู้เข้ารับการบำบัดรักษา แยกรายอำเภอ จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัด ทั้งหมด 826 คน อำเภอที่มีผลการเข้า บำบัดสูงสุดคือ อำเภอเมือง อำเภอเกาะลันตาและอำเภอเหนือคลองตามลำดับ โดยกลุ่มผู้ใช้ยาเสพติด ในจังหวัดกระบี่ได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น เช่น กลุ่มผู้ใช้แรงงาน นิยมยาบ้า พืชกระท่อม กลุ่มนักท่องเที่ยวกลางคืน นิยมยาไอซ์ รวมทั้งหญิงขายบริการในสถานบันเทิงมีแนวโน้มของการใช้ยาไอซ์เพิ่มขึ้น กลุ่มนักเรียน นักศึกษา นิยมใช้ยาเสพติด 4 x 100 พร้อมกับการตัดแปลงคิดสูตรใหม่อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะ เยาวชนในสถานศึกษา ซึ่งมั่วสุมเสพกันในบ้านพัก หอพัก บ้านเช่า ในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภออ่าวลึก อำเภอเกาะลันตา ซึ่งจำนวนของผู้ติดยาเสพติด 4 x 100

ในพื้นที่ที่ทำการศึกษายังไม่มีข้อมูลด้านปริมาณของผู้เสพ 4 x 100 ที่ระบุจำนวนที่ชัดเจน เนื่องจากยาเสพติดเป็นข้อมูลที่ต้องมีการปกปิดเป็นความลับ การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน (Database) และการเข้าถึงข้อมูลที่แท้จริงเป็นไปได้ยาก ข้อมูลที่ได้มาจึงได้จากการที่ผู้วิจัยเป็นคนในพื้นที่ การมี สัมพันธภาพส่วนบุคคล กับผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด 4 x 100 ซึ่งได้

ประมาณการจำนวนผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 จากคำบอกเล่าว่าปัจจุบันมีวัยรุ่นที่เสพติด 4 x 100 มีจำนวนมากโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น จากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามแกนนำชุมชน ตัวแทนกลุ่มวัยรุ่น จำนวนประมาณการผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 ว่าในตำบลแห่งนี้ พบว่ามีจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เนื่องจากพิษของยาเสพติดชนิดนี้เมื่อเสพเข้าไปแล้วจะออกฤทธิ์ต่อจิตประสาททำให้เคลิบเคลิ้มไม่เป็นตัวของตนเองถูกชักจูงให้ทำในสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ดีได้ง่ายและหากเสพถึงขั้นติดยาถ้าไม่ได้เสพจะทุรนทุราย เช่นเดียวกับยาเสพติดสายพันธุ์อื่น ๆ ฤทธิ์ของใบกระท่อม ยาแก้ไอและยากันยุงจะทำลายอวัยวะภายใน กลายเป็น “คนป่วย” ที่รอวันตายเพิ่มภาระให้กับสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต (สาวิตรี อัจฉนงค์กรชัย และอาภา ศิริวงศ ณ อยุธยา, 2548) ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งทำงานเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงการป้องกันและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และเป็นผู้มีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่ ซึ่งเข้าใจสถานการณ์ของปัญหาเสพติด 4 x 100 ของวัยรุ่น จึงมีความเป็นห่วงต่อสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นกับเยาวชนของชาติ ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษา ประสพการณ์ การของผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 ในกลุ่มวัยรุ่นในตำบลแห่งหนึ่งของจังหวัดกระบี่ จากการศึกษาจะทำให้ทราบถึงขั้นตอนต่าง ๆ ของการติดยาเสพติด ตั้งแต่เริ่มต้นตั้งแต่เริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการเสพ การผลิตวิธีการเสพ อาการเริ่มแรกเมื่อเสพ 4 x 100 ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระยะแรกจนถึงปัจจุบันของการเสพ 4 x 100 ที่มีผลต่อกระทบต่อร่างกาย จิตใจ ครอบครัวและสังคม ความต้องการเลิกหรือเสพต่อก่อนที่จะมาเสพ 4 x 100 การใช้สารเสพติดชนิดอื่นมาก่อนหรือไม่หรือใช้สารเสพติด 4 x 100 ร่วมกับสารเสพติดชนิดอื่นด้วยหรือไม่ สุขภาพและชีวิตในปัจจุบันของผู้เสพ เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาการติดยาเสพติด 4 x 100 ของวัยรุ่นที่อยู่ในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาประสพการณ์ผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 ของวัยรุ่นในตำบลแห่งหนึ่งของจังหวัดกระบี่

คำถามการวิจัย

ประสพการณ์ชีวิตของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด 4 เป็นอย่างไร โดยมีคำถามย่อย ดังนี้

1. การเข้าสู่กระบวนการเสพของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด 4 x 100 มีกระบวนการหรือขั้นตอน อย่างไร
2. วัยรุ่นที่ติดยาเสพติด 4 x 100 มีการผลิตและการจัดหาส่วนผสมอย่างไร
3. การรับรู้ประสิทธิภาพและผลเนียบพลัน ทั้งด้านอาการ ความรู้สึก และผลจากการดื่ม 4 x 100 ของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด 4 x 100 เป็นอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทาง นำไปใช้ในการวางแผนเพื่อป้องกัน แก้ปัญหาและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 ในกลุ่มวัยรุ่น ของหน่วยงานสาธารณสุขและหน่วยงานอื่น ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาประสบการณ์ผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 ของวัยรุ่นในตำบล แห่งหนึ่งของจังหวัดกระบี่ จึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ คือ วัยรุ่นผู้ที่เคยมี ประสบการณ์เสพยาเสพติด 4 x 100 จำนวน 10 คน

2. ด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาประสบการณ์ผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 ของวัยรุ่น ในตำบลแห่งหนึ่งของจังหวัดกระบี่ ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการติดยาเสพติด 4 x 100 ตั้งแต่เริ่มต้นเข้าสู่ กระบวนการเสพ การผลิตและการจัดหาส่วนผสม วิธีการเสพ อาการเริ่มแรกเมื่อเสพ 4 x 100 ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระยะแรกจนถึงปัจจุบันของการเสพ 4 x 100 ต่อร่างกาย จิตใจ ครอบครัวและ สังคม ความต้องการเลิกหรือเสพต่อ สุขภาพในปัจจุบันของผู้เสพ

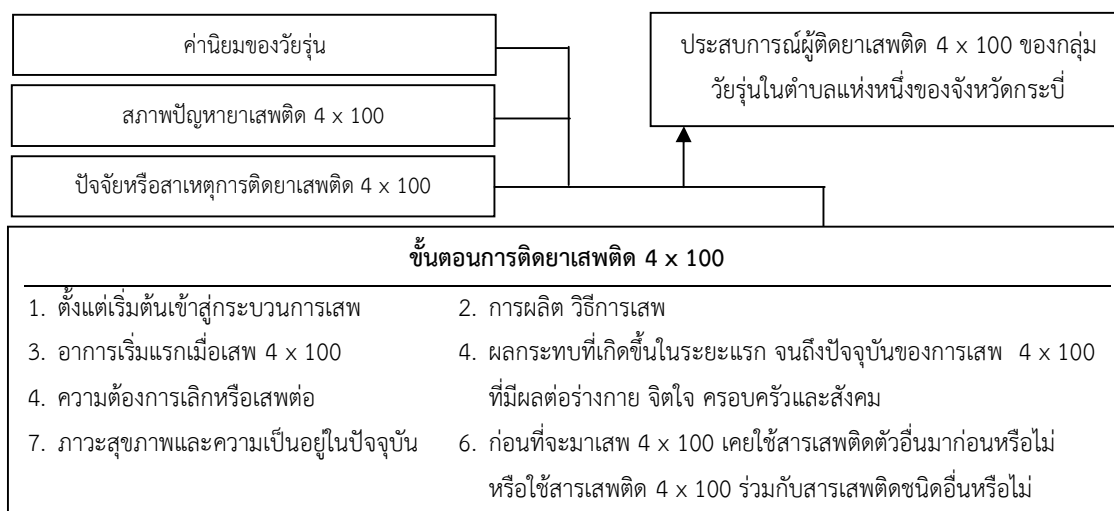
3. ด้านระยะเวลา

ในการการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาในระหว่างเดือน ธันวาคม 2554 ถึงเดือนเมษายน 2558

4. ด้านพื้นที่ในการศึกษา

เนื่องจากผู้วิจัยทำงานเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอยู่ในพื้นที่ ผู้ซึ่งที่มีบทบาทหน้าที่ รับผิดชอบดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงการป้องกันและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด และเป็นผู้มีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ ได้เห็นปัญหาและสถานการณ์ของการแพร่ ระบาดและปัญหาเสพยาเสพติด 4 x 100 ของกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นกับเด็กและ เยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษา ประสบการณ์การผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 ในกลุ่มวัยรุ่น ของตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดกระบี่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบความคิดเห็นในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจหมายของคำและข้อความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้คำนิยามศัพท์ต่าง ๆ ดังนี้

ประสบการณ์ผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 หมายถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ของการติดยาเสพติด ตั้งแต่เริ่มต้นตั้งแต่เริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการเสพ การผลิตและการจัดหาส่วนผสม วิธีการเสพ อาการเริ่มแรกเมื่อเสพ 4 x 100 ผลกระทบที่เกิดขึ้นในระยะแรกจนถึงปัจจุบันของการเสพ 4 x 100 ที่มีผลต่อร่างกาย จิตใจ ครอบครัวและสังคม ความรับผิดชอบ ความต้องการเลิก หรือเสพต่อ การใช้สารเสพติด ก่อนการใช้สารเสพติด 4 x 100 หรือการเสพสารเสพติดชนิดอื่นร่วม ตลอดจนสุขภาพและความเป็นอยู่ในปัจจุบันของผู้เสพ

ยาเสพติด 4 x 100 หมายถึง ยาเสพติดที่มีน้ำกระท่อมเป็นส่วนผสมหลัก และมีส่วน ประกอบอื่นร่วม ได้แก่ ยาแก้ไอที่มีส่วนผสมของ โคเคอิน น้ำโค้กหรือหรือส่วนผสมอื่น ๆ ที่ผสมลงไปแล้วทำให้เกิดอาการมึนเมา เช่น ยากันยุง สารเคลือบสีขาวในหลอดหลอดฟลูออเรสเซนต์ ยาแก้แพ้หรือยากล่อมประสาท

ผู้ติดยาเสพติด 4 x 100 หมายถึงวัยรุ่น ที่เคยมีประวัติการเสพหรือติดยาเสพติด 4 x 100 ไม่เกิน 1 ปี หรือผู้ที่กำลังติด/เสพยาเสพติด 4 x 100 ณ ปัจจุบัน

กลุ่มวัยรุ่น หมายถึง ผู้ที่มีอายุระหว่าง 10 - 22 ปี ที่อยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษานในตำบลแห่งหนึ่งของจังหวัดกระบี่